

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házon kívül: Vidékre postán küldve.
Egzes évre 72 korona Egzes évre 84 korona
Negyedévre 18 korona Negyedévre 21 korona
Egzes számú ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL

Nagybudapest, Szilágyi Deák-utca 5. Telefon: 2-53.

A szerkesztőség kizárólag a közérdeket szolgálja. Elküldött leveleket és iratokat nem adhatjuk vissza. A szerkesztőség felelős a közérdekű hírekért.

Ellenforradalmi mozgalmak az egész országban.

Házkutatás Bartha volt hadügyminiszternél. — A Katonatanács az ellenforradalmárok ellen: proletárdiktatúrát követel. — Böhm hadügyminiszter beszéde a Katonatanácsban.

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) A fővárosban számos ellenforradalmárság gyanújával terhelt egyénnél házkutatást tartottak. Többek között ma délelőtt a Katonatanács és szociáldemokrata párt megbízottai, élükön egy rendőrtisztviselővel, megjelentek Bartha Albert volt hadügyminiszter lakásán és ott házkutatást tartottak.

A rendőrtisztviselőnek parancsa volt arra, hogy amennyiben kompromitáló iratokat talál, Barthát tartóztassák le és vezessék a főkapitányságra. A házkutatás semmiféle eredménnyel nem járt, Barthánál semmiféle kompromitáló iratot nem találtak.

Később Bartha Albert dr. Nagy György társaságában a miniszterelnökségre ment és ott tiltakozott a történetek ellen. Hír szerint ma több előkelő miniszteri tisztviselőnél is házkutatást tartottak.

Budapest, febr. 7. (Saját tudósítónktól.) A Katonatanács ma délelőtt kilenc órkor a régi képviselőházban ülést tartott az ellenforradalmi törekvések tárgyában, kapcsolatban a székesfehérvári eseményekkel. Az ülés előadója dr. Pogány József nagy beszédet tartott, amelyben többek között a következőket mondta:

— A forradalom, mely három irányban indult: *el Ausztriától, el a dinasztától és el a háborútól*, most ellenforradalmi üzemek folytán veszélybe került. A rovinizmus, a militarizmus, a kapitalizmus és a royalizmus mind ellenforradalmat akar.

Nemcsak Székesfehérvár az ellenforradalom színhelye, *mindenütt ellenforradalom van.*

Ellenforradalom volt a Lovász félé szervezkedés is éppen úgy az ébredő magyarság, a székelyek, a magyar irridenták mozgalmak, úgy hogy ma a klubok, a hotel szobák titkos tanácskozások színhelyei. Nyílt ellenforradalom volt az egyetem felvonulása is a népkormány ellen: az áll kultúra tanárai állást foglaltak a szociálista eszmék embereivel szemben, akiket nem akartak az egyetem csarnokába beengedni. Nyílt ellenforradalmi terjeszkedés a Pápai tanács agitációja a vallásoktatás kiküszöbölése ellen, nyílt ellenforradalom a tudomány, a klérus, a városok és vármegyék ellenforradalmi akciója is.

— A nyílt ellenforradalmi akciónál sokkal súlyosabb a vidékeken létező titkos

ellenforradalmi mozgalom, amelyről a bizonyítékok százai vannak kezzeim között.

Cegléden és Makón a szociálistákat kiakarták emelni a Nemzeti Tanácsból.

Sopronban, Nyiregyházán a keresztényszociálisták és kisgazdapárt tömörülése foglalják el a terrénumot.

A katonaság körében szabadságolják a szociáldemokratákat és csak az ugynevezett megbízható elemeket, a kisgazdákat tartják vissza.

Kiskunfélegyházán a tisztek nyíltan tüntetnek a királyság mellett. Mindent felülmúl azonban Kiskunfélegyháza és Kunszentmiklós, mely önálló jászkun köztársaságot akar felállítani önálló jászkun hadsereggel, amelyet azzal indokol, hogy csak így lehet megvédeni a földbirtokososztály érdekeit.

Ezek ellen nincs más védelem, mint elhobozni a vagyontokat és kimondani a proletárdiktatúrát.

Szatmárnémetiben a székely zászlóalj garázdálkodik és Vém Zoltán, az aranyarkantyus vitéz kijelenti: tavaszig várunk, de akkor fellegyverkezünk és ha kell, Budapest ellen is vonulunk.

Megállapítom, hogy olyan emderek, mint Bartha Albert, Friedrich István, Urmánczy Nándor, akik az ellenforradalom hősei, mindenre kaphatók. Itt nincs más kérdés, csak az: mi veszítjük el az ellenforradalmat, vagy várjuk, hogy bennünket végezzenek ki?

A hadseregnek el kell határoznia most, hogy a kapitalisták, a burzsoázia és a papok védelmére többé nem mozdul, hanem csak a nép, csak a proletárság érdekeit fogja védelmezni.

Az ellenforradalom megmozdult s nekünk kötelességünk kiadni a jelszót: a forradalom veszélyben van. A mai ülés jelszava legyen: **vesszen az ellenforradalom.**

Pogány beszéde után Márk Nándor, a végrehajtó bizottság tagja határozati javaslatot terjeszt be, amelyben a

Katonatanács felhívja a népkormányt, hogy a legerélyesebb eszközökkel törje le az ellenforradalmi akciót és védje meg a forradalom jogait. Ne tűrje az egyetemet, a Pa-

pitanács és a városok, megyék királypártiságát, tartóztassa le a háberu megindításának és folytatásának bűnöseit.

A határozati javaslat kijelenti, hogy mindenkor, készen áll és ha kell, fegyverrel védi meg a forradalom vívmányait.

Ezután Sáray Szabó százados, aki a kommunista frakcióhoz tartozik, határozati javaslatot nyújt be egy bizottság kiküldése iránt, amelynek kötelessége volna letérni minden ellenforradalmi akciót. Beszédében élesen támadja a szociáldemokrata pártot.

Pogány József a vádakát visszautasítja és megbélyegzi a kommunisták eljárását.

A jelenvolt kommunisták Pogány szavait nagy izgalommal hallgatták és zajos ellentmondással kísérték.

E közben megérkezett Böhm Vilmos hadügyminiszter, aki nyomban felszólal és következőket mondta:

A hosszú szenvedés, áldozatok, a háboru, a rokkantak tömege tették azt, hogy a forradalom győzhetett, mégis az ellenforradalom ébredni kezd, anélkül, hogy meg lehetne állapítani, hogy mit akarnak. Felelősségem érzetével mondom, azért jöttem ide, mert az ellenforradalom csápjai az ország minden részébe elnyúlnak és súlyos bizonyítékaik vannak, hogy a hadügyminiszteriumban is vannak ellenforradalmárok, de kijelenthetem, hogy az illetők már megérdemelt helyükön vannak. Az ellenforradalom elvetette a kockát. A kormány eddig elnézéssel viseltetett irányukban, de többé kiméletről szó sem lehet. Csak egy eszköz van, amely célra vezet: erőszakosan eltörölni az ellenforradalmat. A fegyver a proletárság kezében van, kérem a proletárság támogatását.

A hadügyminiszter nagy hatást tett beszéde után a végrehajtó bizottság benyújtott határozati javaslatát azzal a kiegészítéssel, hogy a

mai összetételű kormány helyett tiszta szociálista kormányt kívánnak,

óriási többséggel elfogadták, a kommunisták iróniáját pedig elvetették.

Az ülés fél hat órkor ért véget.

Pomerol kapitány leszerelte a lövöldözést.

Román — magyar bizottságok tárgyalnak Nagyváradon.

A csucsei csapatoktól azt a rendkívül fontos jelentést kaptuk, hogy

amióta Pomerol kapitány megjelent Barátkán és Csucsan, azóta egyetlen lövést sem adtak le a románok.

Ugy a gyalogság, mint a tüzérség a legkellősebb némaságban várja a dolgok fordulását és ez a kedvező jel kétségtelen bizonyítéka annak, mennyire felelőtlenül történt itt a demarkációs vonallal való dobálódzás.

Az agresszivitástól való tartózkodás lehet egy sikeres megegyezés előjele is. Anyamint mindenestre meg lehet állapítani, hogy Pomerol megjelenése nagyban hozzájárult a felelősség felébresztéséhez. Küldetése tehát még a legpesszimistikusabb egyének előtt is feltétlen elismerést és suijt kell hogy jelentsen.

Barátkai tartózkodása alatt egy halom jegyzőkönyvet vett át, amelyekben a bejelentett gravamenek hiteles bizonyítékait tartalmazta. Ezekkel a jegyzőkönyvekkel utazott el Kolozsvárra, ahol egy napig tartózkodott. Eltávozása óta annyira rezignáltan viselkednek még az irreguláris bandák is, hogy

azóta a legteljesebb nyugalmat élvezi nemcsak a 21. ezred, hanem az egész vidék is.

Ezt a kedvező állapotot azonban értendő okokból alaposan féltik a magyar csapatok, mert

Pomerol kapitány ma reggel 8 órakor újra átlépte a magyar

frontot és hír szerint visszamegy Debrecenbe.

A magyar csapatok attól tartanak, hogy az ő távozása után kigyulnak a járó-harcok, bár a székelyek ezt egyáltalán nem fogják provokálni. Azonban hozhat ma reggel Pomerol olyan utasítást is,

amely döntően befolyásolhatja a magyar csapatok magatartását.

Az angol tiszt beavatkozása megnevezhető előre is, hátra is a magyar frontot, ha nem is azonnal, de kétségtelen, hogy informálása az entente előtt sulyai fog bírni.

Ezért várják fokozott izgalommal ma Barátkán, ahol nagyon jó benyomást tett a magyarokra, hogy Pomerol egyszerű megjelenése leszerelte a legdühösebb ellenséges lövöldözést.

De Pomerol jelenléte Nagyváradon is érezteti hatását. A Nemzeti Tanácsok kezdeményezésére

két nap óta tiszti és polgári bizottságok tisztázzák a felhozott vádakot és kilátás van rá, hogy a vádaskodások elvetésével tiszta képet nyerünk a különböző atrocitásokról.

Ezek a bizottságok megvizsgálják a legkisebb esetet is és jegyzőkönyveiket felterjesztik a fegyverszüneti bizottsághoz.

A fentebbiekből mint örvendetes és természetes konzekvenciát jegyezzük le, hogy a fronton teljes béke volt tegnap. Sem reguláris, sem irreguláris csapatöredékekkel nem volt bajuk a székelyeknek.

A földmívelési miniszter védi a szőlőgazdaságokat

A szőlészeti és borászati szakbizottság felügyeletével és ellenőrzésével a földmívelésügyi miniszter VIII. főosztályon ügyöröknek érintetlenül hagyása mellett, **Kosánsky Viktor** országos borászati kormánybiztos (Budapest, földmívelésügyi minisztérium biztosa) meg.

A kormánybiztosnak a következő feladata és hatásköre van:

A filloxera vész és a háborús viszonyok következtében elpusztult szőlők felújításának előmozdítására irányuló kormányzati intézkedések végrehajtásának ellenőrzése és irányítása. Az erre irányuló magán-tevékenység szakbeli támogatása és az erre vonatkozó javaslatok megtétele.

A szőlő- és borgazdasági szakoktatás céljaira szolgáló állami intézmények, a budapesti felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam, a budafoki pincemesteri tanfolyam, az állami vinelláris iskola stb. oktatási működésének az érvényben levő miniszteri rendelkezések keretén belüli irányítása és ellenőrzése, tanterveiknek a változott viszonyoknak megfelelő irányelvek alapján való átdolgozása, egységesítése és egymással szerves összefüggésbe hozása.

A földmívelési tárca fenhatósága alá tartozó szőlő- és borgazdasági szakoktatással foglalkozó egyéb állami iskolák működésének szakszempontból való ellenőrzése. Időleges szőlő- és borgazdasági tanfolyamok és vándorelőadások rendezése.

A kerületi szőlészeti és borászati felügyelőségek működésének közvetlen fel-

ügyelete, irányítása és ellenőrzése. Utazási és működési terveik megállapítása, költségvetési előirányzataik megvizsgálása, véleményezés és kellő időben a minisztériumhoz való felterjesztése és ezek alapján megállapított költségadományok célszerű felhasználásának helysín ellenőrzése.

Az állami szőlővessző és szőlőoltvány termelő telepek összes üzemi és gazdasági ügyeinek a fennálló miniszteri rendelkezések keretén belüli való intézése. A törvényhatóságok, községek, szövetkezetek és egyesületek által fenntartott szőlővessző és szőlőoltvány termelő telepek működésének szakbeli támogatása, állami segítség esetén működésük ellenőrzése és irányítása.

Az eladás céljából termelt szőlővesszők és szőlőoltványok forgalmának a közérdek szempontjából való ellenőrzése. A szőlővessző és szőlőoltvány üzleti szokások revíziójának előkészítése különös figyelemmel arra, hogy az e tekintetben tapasztalt vizszoalások a lehetőségig megakadályoztassanak.

Fenti ügyekben az országos borászati kormánybiztos saját felelősségére közvetlenül intézkedik.

Hatóságokkal, egyesületekkel, testületekkel és a szükséghez képest a magánédekeltekkel is a fentiekben részletezett ügykörében ugyancsak közvetlenül érintkezik az országos borászati kormánybiztos és célból, valamint hivatalvizsgálatok tartása céljából bármikor külön engedély nélkül kiutazhat és helyettesét is kirendelheti.

Szolgálati ügyekben a minisztérium illetékes ügyosztályaival lehetőleg rövid úton, a

szükséghez képest azonban a miniszterhez intézett írásbeli előterjesztés útján érintkeznek. A minisztériumnak a kormánybiztos ügykörét érintő rendelkezései ugyancsak rövid úton felülvizsgálat előtt, vagy elhelyezés előtt közöltetnek az országos borászati kormánybiztossal, a fontosabb rendelkezések azonban írásban is kiadandók.

Rimler Károly,
polgármester.

Drágább lesz a hus.

Az árvizsgáló bizottság ülése.

Nagyvárad város törvényhatósági árvizsgáló bizottsága tegnap délután ülést tartott **Lukács Ödön** főjegyző elnöklete alatt, amelyen az irányárakat tárgyalták és állapították meg.

A husárak megállapításánál elhatározták, hogy tekintettel az élőmarha- és birkaárak emelkedésére, a marhahus árát az eddigi 12 koronáról kilönlkint 14 koronában, a birkahúst pedig 8 koronáról 10 koronára emelik.

A kolbászaruk árának magasabb összegben való megállapítására tett előterjesztést levették a napirendről.

A vendéglőben és más étkező helyeken kiszolgáltató ételek és terítékek árát az eddigi összegben állapították meg továbbra is, a kávéházi cikkek árával együtt.

A raktári kész férfiruhák árát, annál is inkább, mert a készlet csak elenyésző kevés van, meghagyták a központi árvizsgáló bizottság megállapításában.

A férfiruhák készítését szintén a központi ármezgállapító bizottság által megállapított összegben hagyták meg.

A szappan árát, az olaj és zsiradék árak emelkedése folytán emelték a minőség szerint 250 gramm mennyiségben 1.22—1.40 koronában állapították meg.

A fa hólapát árát darabonként 6—8 koronában szabták meg.

A seprőnyél és szerszámfa árát a központi árszabálynak megfelelőleg szabták meg.

Lukács Ödön főjegyző elnök bejelentette, hogy a multkori határozat alapján a városi favágó üzemet felállította, 3 favágó moorral s van elég megrendelő. A favágók már is más hangon beszélnek s ha még két gépet beállítanak, még jobban lemegy a favágás ára. Ebből látszik, hogy a városi üzem közszükségét képez.

Kelen Béla a favágók tulkapásairól hoz fel példákat, gomorák, durvák. Intézkedést kérne, hogy vagy igazolvánnyal, vagy számmal legyenek elátva. Azt kellene még behozni, hogy a városi üzem kisebb mennyiségű, pl 3—4 méter fát is felvágjon, mert ezáltal a szegényebb nép is igénybe vehetné.

Lukács Ödön a favágók igazolványára nézve megjgyzi, hogy erre nézve szabályrendelet szükséges. Ha több gép lesz, kevesebb fa felvágását is elvárhatják. Különböben felhozza, hogy a favágók már beadványban tülkőznek a városi favágó üzem ellen; kijelentik, hogy nem ösmerik el a város jogait,

A békéltető bizottság első sikere.

Jelentettük többször, hogy a megyében fenyegető módon terjed a föld gyors kivevetele. A falu népe kimondta az ügyre a sürgősséget s annyira megerősítették már azokat a mozgalmakat, hogy a Nemzeti Tanács és a kormánybiztos idejűknek igen tekintélyes részét szentelik a pörös felekkel való tárgyalásokra.

Tegnap egyszerre két község követelése is foglalkoztatta úgy a nemzeti tanácsot, mint a kormánybiztos. A két község földművelőinek képviselői és a Nemzeti Tanács végrehajtó bizottsága dr. Katz Béla kormánybiztos elnöklete alatt órákon keresztül, keresték a megoldást a felvetődött esetben.

Komádi és Paptamási községek földnélküli lakosai azzal a kérelemmel léptek meg a Nemzeti Tanácsot, hogy

magában Komádiban egyszerre 2600 hold birtokot engedjenek át a régi tulajdonosok egészen új bérletnek, természetesen jog szerű formák között.

A föld, amelyet bérbe kértek, részint a komádi kendergyár, részint a káptalan, részint pedig a Vécsey birtokhoz tartozik. A kérelem bérbeadásra irányul és a többi igényléshez hasonlóan, a külsőben levő tavaszi vetéseket hozta fel érvel.

A főispán elnöklete alatt összeülő bizottság tehát már gyakorlatban megvalósítása annak a kényszerű parancsnak, hogy

egész Biharmegyében békéltető agrárbizottságok vegyék kezükbe a földosztás kérdését, mert különben könnyen kilobbanhat a leglégtelenebb anarchia.

Azt is leszögezhetjük itt per tangentem, hogy az ugynevezett köztársasági propaganda nem járhatott valami nagy eredménnyel a megyében, ha még ennyire sem tudta lecsillapítani a türelmetlen kedélyeket.

A főispán a legnagyobb buzgósággal vezette a kényes kérdés tárgyalását és az esti órákban Komádira vonatkozólag sikerült kielégítő megoldást találni!

A tulajdonosok meghallgatása mellett olyan értelmes megállapodás jött létre, hogy

a komádi földnélküliek az idei tavaszra már 1400 hold szántót kapnak bérbe és ezt fokozottabb műveléssel igyekeznek produktívá tenni.

Paptamásiban hasonló szellemű akció indult és ott is sikerült megtalálni a békés megoldást.

Mi sem természetesebb, mint hogy most már ezek után nincs mit gondolkozni a kormánybiztosnak, hanem

halasztást nem tűrve, azonnal megszervezni az agrárbizottságokat, hogy a megye békéjét minden irányban biztosítsa.

A csökméiek 12 millió agrársarcot követelnek.

Az 1848-i szabadságharc mozgalmára hozta meg a földbirtokreform első fázisát, a jobbágyok, melynek eddig egy talpalattnyi földje sem volt, a 48-as törvények ereje hozzájuttatta *jogos tulajdonához, az urbéri telkekhez*. Ami a földesur saját magánbirtoka volt, azt a magántulajdonjog szentsége a tulajdonos kezében sértetlenül megőrizte.

Mint minden forradalom, úgy a mi mozgalmunkban is lehetetlen, hogy ne ne csuszszék a szertelenség. Épp a komolyabb, számottevő és leírás elemeknek a köteleessége az ilyen észszerűtlen és csak igazat alkalmos vadhisztást lemeleszeni.

Értsük meg jól. Most papi birtokról van szó, amelyet annyi támadással illetnek jelenleg alaptalanul. Hisz a káptalan, melynek birtokról van szó, *sohasem volt kérelmek közt a társadalmi kifejlődésnek a mikor a forradalom megindította a nagybirtokok parcellázásának folyamát, nem hogy ellene szegült volna, hanem ki is lejezte, hozzájárulását, hogy tessék a népet földhöz juttatni az államvezetőktől meghatározott jogos és célszerű alapon*; ezzel ellentétben, esztelen kívánságok azonban az államot is alapjában rendítik meg, meri akkor kiderülne, miszerint Károlyi Mihály, ki legelőször parcelláztatta földjét, maga sem tudná elképzelni az ezen arányban követelt „káptalanitási összeget” az „új kereseti jog” értelmében.

Ezeket előrebocsátva mutatjuk be a jámbor csökméiek követeléseit, amelyeket a káptalanhoz és a megyei Nemzeti Tanácshoz intéztek.

Csőkmő község pere a Káptalanmal

„Igen érdekes megkeresés érkezett a vármegyei Nemzeti Tanács elnökségéhez Csökmőről. A községben Mezős Vámos földosztó 48-as szocialista-pártjának nagy számban vannak hívei. Petes András ennek a pártnak elnöke. Ő és 130 társa előadják, hogy a község határában a latin szert. Káptalan 8652 holdas birtoka van. Ez a birtok 1848-ban a jobbágyok felszabadulása folytán jog szerint a községé lett. Most pedig IV. Károly lemondásával megszűnt minden uralmi jog és követelik a birtok 8 nap alatti átengedését az összes majorsági és üzemi felszereléssel, ültetvényekkel és jószágállománnyal együtt. Sőt azt is kiszámították a csökmői magyarok, hogy a birtok 1850 óta, évi 20 korona haszonbér mellett, a mai napig 12.000.000 koronát jövedelmezett a káptalan és ezt az összeget is követelik tőle. Megelégszenek ugyan a felével is, ha békés uton kiegyezhetnek, de ha ez nem sikerül „új kereseti joggal” megtámadják és az egész összeget követelik és azt nagylelkűen a népköztársaság javára felajánlják. A megyei Nemzeti Tanács döntését kérik most ebben a furlangos ügyben. A Nemzeti Tanács mindenesetre a legközelebbi napokban megjelenő földosztási törvény alapján fogja a kérdést eldönteni.”

Eddig szól a Nemzeti Tanács józan jelentése, amely nem árulja el a csökméieknek, hogy alaposan felültették őket és lehe-

Nyári szinkör: volt – nincs

Annyi kuplé központja, annyi támadás gyenge alapja és szenvedő alanya — a nyári szinkör eltűnt a föld színéről. Ma befejezték lebontását, festett oszlopai, az égbe nyúló szulfíták, kékeszürke páholygalériák könnyűléti kint fekszenek a Rhédey-kert friss haván.

Napok óta csattog az eresztékek között az ácsok bárdja, piros téglát katonaköpnyegek munkások hordják szét a fák közé gulákba és a tetejéről levert zsinódy törmelékeit egész héten át hordják szegény asszonyok tüzelőanyagként. Éjszaka nagy tüzeket raktak az összetört, korhadt gerendákból az éjjeli posztok s a Rhédey-kerti rendőr is oda-oda ment megmelegíteni fagyos ujjait.

Ma már csak egy-két fundamentumkocka áll ki a földből, a gyermekek már is átdobálják fölötté a hólabdákat s örök rajongó külvárosi romantikusok izgatottan és félszegen kutatnak a törmelékek között egy-egy emlékre az öltözőkből, orruk a kőpor illatában is masztikus szagot kutat és mintegy kincsesel szaladnak el a katonák elől, ha rábukkannak egy puderes doboz fedelére vagy egy ócska pemzélre.

Most nem tartozik ide a szinkör szerencsétlen építési ötlete, sem az a renitens viselkedés, amelyet úgy a szinigazgató, mint a közönség tanusított a szinkörrel szemben. Etsiratjuk ezt a hodályt csak a Thália templomát, amely jobb sorsra volt érdemes, de mindenki meglagadta.

Pedig sok kedves estét látott ez a tor-

nyos pagóda, körötte ezrével nyüzsgött a nép a nagy fák alatt. Itt folytak le a durva bexmeccsek, de itt játszották tízezrek előtt *Bihari Ákos* a híres passió-játékokat s itt születtek a nyári primadonnák is s ez a teátrum adott némi nagyvárosi jellegét a váradi társadalmnak. Elmondhatták, hogy „megyünk ki a ligetbe játszani.”

Krónikájához hozzátartozik, hogy a háború kitörésekor kaszárnyát csináltak belőle és kulisszái mögött agyonlőtte magát egy fiatal honvéd.

Mit mondott az erdélyi szász küldöttség Bukarestben?

Schulerus, az erdélyi szász „hódoló” küldöttség elnöke a következőket mondotta az Epoca munkatársa előtt:

— A románokkal való egyesülést mi lelkes szívvel, és a multnak kellemes összeköttetése alapján eszközöltük és nem az erőszak vagy az érdekek hatása alatt, amint azt a magyarok állítják. 800 esztendője lakunk Erdélyben és ez alatt az idő alatt a legszorosabb kapcsolatban éltünk a románokkal. A magunk részéről nem kívánunk egyebet, mint egy demokratikus kormányt, amely respektálja a mi nyelvünket és kultúránkat. Erdélyben 250.000 szász lakik, régi és fejlett kulturával.

— El vagyunk ragadta a meleg fogadtatásból, amellyel „Nagy-Románia” fővárosában találkoztunk.

Vasárnap este a romániai kormány bankettet adott a szász küldöttség tiszteletére.

telten helyzetbe hozták a falu népét, amely úgy látszik újra sárkányt fogott a csökmői kutakban.

A Nemzeti Tanács igen objektív szöveget küldött ezekre a kérdésekre és fel fogja világosítani a félrevezetett csökmőieket a való tényállásról, amelyet a csökmők csak pongó fantáziája úgy látszik nem ismert.

Ipartestületi közlemények.

Építőiparosok szakosztályának gyűlése. Felkérem az építőipar kötelekébe tartozó összes kőműves, ács, építész, asztalos, lakatos, szerelő, szobafestő és mázó iparos szakosztályok vezetőségét és tagjait, hogy az ipartestületi előjárásági jelölés tárgyában folyó hó 8-án, azaz szombaton az ipartestület helyiségében pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Hentesek és mészárosok gyűlése. Felkérem a testület kötelekébe tartozó összes hentes és mészáros iparosokat, hogy a munkásokkal megkötött kollektív szerződés ismertetése ügyében folyó hó 9-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor az ipartestület helyiségében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

Kovács és kerékgyártó iparosok gyűlése. Felkérem a testület kötelekébe tartozó összes kovács és kerékgyártó iparosokat, hogy folyó hó 8-án, azaz szombaton este 6 órakor az ipartestület helyiségében pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Ipartestületi közgyűlés. Szokásos évi közgyűlést az ipartestület folyó hó 9-én délelőtt 9 órára hívta össze. Felkérem tehát az ipartestület tagjait, hogy folyó hó 9-én délelőtt 9 órakor a városháza közgyűlési termében megjelenni sziveskedjenek. Határozatképes számban való meg nem jelenés esetén a közgyűlés egy héttel később, február 16-án, délelőtt 10 órakor fog megtartani.

Cipészek gyűlése. Értesítem az ipartestületbe tartozó összes cipésziparosokat, hogy a cipész-szakosztály rendes évi közgyűlést folyó hó 9-én délután 3 órakor fogja a kereskedelmi és iparkamarában megtartani rendkívül fontos tárgysorozat mellett. Felkérem tehát az összes cipésziparosokat a közgyűlésen való pontos megjelenésre.

Szabóiparosok gyűlése. Felkérem a testület kötelekébe tartozó női és férfiszabó iparosokat és iparosnőket, hogy folyó hó 8-án, azaz szombaton délután 6 órakor fontos ügyben értekezletre megjelenni sziveskedjenek.

Építőiparosok gyűlése. Felkérem a testület kötelekébe tartozó összes építész, kőműves, ács, asztalos, lakatos, mázó, festő, cserepező, cementelő stb. tagokat, hogy folyó hó 9-én délelőtt 9 órakor rendkívül fontos ügyben és az ipartestületi választások előkészítése céljából a kereskedelmi és iparkamara helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel *Holdy Sándor* iparos tanácselnök.

* Nem nyomnak több 200 koronás bankjegyet. Az Osztrák Magyar Bank vezetősége a jelentkező bankjegytípus enyhítésére néhány hónapja több budapesti nyomdában 200 koronás bankjegyet nyomtatott. Miután most elegendő bankjegy van forgalomban, a bank vezetősége a további bankjegynyomást beszüntette.

Segítsük a határvédőket.

A 21. ezredparancsnokság akciója.

A 21. gyalogezred parancsnoksága akciót indított, hogy a hóval borított hegyeken küzdő katonákat meleg ruhával, jó bakkancsokkal, élelmiszerekkel és minden más életszükségleti cikkel elláthassa. A parancsnokság törekvése azonban meg fog hiúsulni, ha Nagyvárad közönsége szűkmarkúan viselkedik, ha nem ad oda minden felesleges, vagy kevésbé szükséges és a katonák téli felszereléséhez szükséges dolgot.

A székelyek a saját kezükkel készítették fel a harcot, a maguk felelősségére álltak oda a Királyházi meredek csúcsaira csak azért, hogy Nagyváradot megvédjék az idegenek erőszakosságai ellen. De minden ellenállás megtörik, ha nem állnak rendelkezésre a feltétlenül szükségesek. A székelyek kérnek és nekünk adni kell.

A székely katonák a hőtől, hidegtől szenvednek és kiknek kötelessége elsősorban enyhíteni a szenvedéseken? Nagyvárad közönségének. Annak a városnak, amely az ő segítségükkel, az ő önfeláldozásával talán ki tudja magát vonni a megszállás rémségei alól.

Támogassa tehát mindenki a 21. ezred parancsnokságát ebben az emberi és hazafias törekvésben; tegyük lehetővé, hogy az övédekért folytatott nehéz küzdelem javunkra dőljön el. Mert nagyon sok függ a kissebesi eredménytől. Minden!

Adományokat, ruhát, cipőt, élelmiszert, dohányt vagy pénzt a Nemzeti Tanács panaszirodája naponként délelőtt 9-12 ig fogad el.

Csak perfekt román tisztviselőket alkalmaznak.

A román kormányzótanács sajtóirodája hivatalos közleményt bocsátott ki a román imperium alatt álló törvényhatóságok és községek közigazgatási reformjáról. Eszerint a megyék, járások, városok élére prefektusok kerülnek.

A szervezet maga a romániai 1886. évi 28. t. c. értelmében lenne átalakítva. Ugyanezen az alapon történék a törvényhatósági bizottságok választása is. A virilizmust eltörlik. Új tisztviselőket csak azok közül neveznek ki, a gy választanak, akik a román nyelvet tökéletesen bírják. A régi tisztviselők egy év leforgása alatt kötelesek a román nyelvet úgy szóban, mint írásban tökéletesen elsajátítani. A közigazgatás intézményeire és rendjére nézve a fent említett romániai törvényt fogják életbeléptetni.

Kunfi miniszter megérkezett Bernbe.

Bratianu bünei a szocialista kongresszus előtt. A francia szocialisták határozati javaslata.

Budapest, febr. 7. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A román szocialisták a kongresszuson röpiratokat osztogatnak, amelyen tiltakoznak az ellen, hogy a kongresszus résztvevői közt a román szocialista párt képviselői is jelen lennének, mert a párt összes vezetői börtönben ünek, ahol borzalmas kínokat szenvednek el.

— Bratianu — mondja a röpirat — a leggonoszabb véreb egész Európában. Ő az, aki 1917. évben tizenegyezer parasztot agyonlővetett. A legélesebben tiltakozunk az ellen, hogy a kongresszus támoassa a véről szennyes román oligarchiát, amely a botbüntetést alkalmazza. Romániában az önkény uralkodik, a parasztok és munkások el vannak nyomva, a megszálló románok Magyarországon és Oroszországban is megsemmisítik a forradalom virományait.

Budapest, febr. 7. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A nemzetközi szocialista konferencia tegnap délutáni ülésén Haysmans szólt fel, azután Mistral francia delegátus a területi kérdéseket fejtegette. Hang ulyozta, hogy ha brutális erőszakkal kőnék meg a békét, új összeütközésekre vezetne s új háborúk támadnának. A kö-

vetkező határozati javaslatot nyújtotta be:

1. A nemzeteknek joguk legyen a népszövetség keretein belül sorsuk és állami hovatartozásuk felől dönteni.

2. A kongresszus követeli a megtámadhatatlan népszavazást a népszövetség ellenőrzése alatt, mely végső fórumon dönt.

3. A nemzetek jogainak minimumát a nemzetek ligája állapítja meg s ez biztosítja a jogok érvényesítésének lehetőségét is.

4. Az új államok alakulásánál a meglévő államok más államhoz való csatlakozásánál a népszövetségnek vigyázni kell, hogy a nemzetek gazdasági életbevágó érdekei kereskedelmi és közlekedési szerződésnél biztosítottassanak.

5. Követeli a kongresszus annak lehetőségét, hogy a népek és néptöredékek kívánságára jövőre is lehessen népszavazás útján az országhatárokat megváltoztatni még pedig a népszövetség döntése szerint.

6. A kongresszus követeli a népek független területeinek, a gyarmatok és idegen hatalom alatt levő területeknek megvédését a nemzetek társadalma részéről, amelynek arra kell törekednie, hogy intézkedések történjenek, hogy a benszüllött népesség állami önrendelkezést kifejleszthesse.

Bern, február 6. Kunfi Zsigmond miniszter tegnap ideérkezett és részt vett a nemzetközi kongresszus tárgyalásain.

A köztársasági államforma védelme.

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) Ma este hét órakor Berinkey Dénes miniszterelnök elnöklte alatt minisztertanács volt, amelyen a Bernben időző Kunfi miniszterem kívül a kormány valamennyi tagja részt vett. A minisztertanács letárgyalta és elfogadta Juhász Nagy Sándor igazságügy-miniszter által beérkezett s a néphöktársaság államformájának véde mé ől szóló törvényjavaslatát.

Törvényes-e a megyei közgyűlést betiltó rendelet?

Somogy megye kormánybiztosa lemondott.

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) Kaposvárról jelentik: Széchényi Aladár gróf Somogyvármegye kormánybiztosa azzal a kéréssel fordult Nagy Vince belügyminiszterhez, hogy őt mentse fel állásától. Indokolásul azt hozta fel, hogy a februári rendes megyegyűlés megtartását a belügyminiszter táviratilag megtiltotta, amit nem tart törvényesnek, mert a vármegyei közgyűlésekről törvény intézkedik, a melyet csak törvényvel lehet megsemmisíteni, vagy módosítani.

Két új néptörvény.

A tanonciskolák a kereskedelmi minisztériumban. — Népgazdasági minisztérium szervezése.

Budapest, febr. 7. (Saj. tud. táv.) A Politikai Híradó jelent: A kormány ma a következő néptörvényt léptette életbe:

1919. évi IX. néptörvény a tanonciskolákat a kereskedelemügyi minisztérium főhatósága alá helyezi. A törvény négy szakaszból áll és az 1884. évi ipartörvény ide vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezte.

Az 1919. évi X. néptörvény a népgazdasági minisztérium szervezéséről szól. A törvény szintén négy szakasz-

ból áll és kimondja, hogy a földreformmal kapcsolatban új birtokok birtokba adására és felszerelésére, az összes mezőgazdasági és hitelszövetkezetek ügyeinek intézésére, a legelőügyek, kert és gyümölcs termések ipari feldolgozásának intézésére a kormány a népgazdasági minisztériumot állítja fel, melynek élén a népgazdasági miniszter áll.

Mindkét törvény kihirdetésének napján lép életbe.

Vérbefojtották a román forradalmi mozgalmat.

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Bratianu könyörtelenül leverte a román munkások és parasztok mozgalmát. A mozgalomban résztvevőket halomszámra lökték agyon, akik életben maradtak, azokat részben súlyosan bántalmazták, részben börtönbe vetették. Az áldozatok közt van a stockholmi konferencia két delegátusa, *Frimu és Constantinescu*. Az előbbit egy ablakon dobták ki a katonák és szörnyet halt. Constantinescut is az ablakból lökték le, de nem halt bele sérüléseibe.

..HIREK

* Lakásankét. Ma délután tartják meg dr. Ketz Béla kormánybiztos főispán elnöklése mellett a lakásankétot, amelyen részt vesznek a lakáshivatal elnöksége, az alkalmazott mérnökök egyesülete, a munkás-tanács kiküldöttjei és más hivatalos szervek. Az ankét foglalkozni fog az egyre növekvő lakásincség radikális megszüntetésével, az esetleges építkezések és átalakítások tervei-vel és főleg a mostani szerencsétlen lakáshivatal újraszervezésével. Előadó dr. Böszörményi Andor a lakáshivatal elnökjelöltje lesz.

* A Kath. Kőr keddi vetítésteje. Előre is felhívjuk az érdeklődő közönség be-ereses figyelmét a keddi vetítő estre, melyen Filó Károly premontrai tanár pompás fényképekben fogja bemutatni a vulkánizmus időtűneményeit: a természetes melegvízi szökőkutakat, geiziréket, valamint a tűzhányó hegyek borzalmasan szép működésének egyes fázisait, végre a kialudt vulkánok emlékköveit: a fantasztikus bazalt oszlopokat, vára-akat, barlangokat, természetes kőromokat és omladékokat. Az öt világrészről vett képek a tanulásra kívül esztétikai gyönyörűséggel is szolgálnak. Az előadás kedden este 5 órakor kezdődik a Kath. Kőr Szent László termében.

* Az újságírók szabadszervezete a menekült újságírókért. A nagyváradai újságírók szabadszervezete Mayor József a vidéki újságírók kormánybiztosának ezér koronát küldött azzal, hogy az összeget a megszállt területekről elmenekült hírlapírók segélyezésére fordítsa. A szabadszervezet egyben megkérte az összes vidéki testvértestületeket, hogy indítson hasonló akciót.

* A Bihar megyei és Nagyváradai Közalkalmazottak Beszerzési Csoportja értesít tagjait, hogy a tűzifa szállító a tűzifának szerződési áron való szállítását a 778-1919. M. E. számú kormányrendelet 6. §-ára hivatkozással megtagadta és a szállítást a mai naptól beszüntette s csupán a faármegállapító bizottság által meghatározandó s a szállítás időpontjában érvényben álló legmagasabb áron hajlandó a további szállítást teljesíteni. A csoport tehát a szállítóval folytatba tett tárgyalás befejeztéig kénytelen a szállítást és a fautalványok kiadását a hírlapok útján közlendő további intézkedésig egyelőre beszüntetni.

* A kamara értesítése. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a felszabadult katonai anyagok közül az ősi vasuti állomáson hat nagy vastáverz és a Bergungs elén tizenkét nagy cementkád ipari vállalatok vagy iparosok részére eladó. Ajánlat tehető február 10. d. u. 2 óráig a kereskedelmi és iparkamarában.

* A NAC közgyűlése. A Nagyváradai Athletikai Club holnap, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a városi háza bizottsági termében közgyűlést tart. Erre a Club összes tagjai ez úton meghívotnak.

* Ismét magyar film a Népszövetségi moziban. A Népszövetségi mozi holnapi előadásán ismét magyar eredeti film kerül színpadra „A könnyelmű asszony” címmel. A filmdráma szomorú hőse egy tékozló asszony, aki pazarlásával egész családjának szerencsétlenségét okozza. A drámát a legkiforrottabb magyar filmrendező, Déry Álfred rendezte, a főbb szerepeket pedig a legjobb magyar filmszínészek Stoll Béla, Thury Elemér, Krasznay Aranka, Lakos Edith, Forgách Antal és mások játsszák. A rendezői érdekfeszítő előadásra zsölyke jegyek már ma válthatók a Tiszántúl kiadóhivatalában. A holnapi előadások d. u. 4 és este egyegyed hét órakor kezdődnek.

* Ellopták az óráját. Rubinstein Vilmos nyomdatulajdonos tegnap reggel kiment a nagypiacra vásárolni. A nagy tolongásban valaki belenyúlt a zsebébe és kiemelte a kétledeleű aranyórát, amelynek 100 korona az értéke. A rendőrség a zseblóval nyomozza.

* Eljegyzés. Stoll Béla, a Szigligeti-színház kiváló művésze eljegyezte Gotthardt Erzsikét. (Mindem külön értesítés helyett.)

* Czeglédy István nem lesz lakáshivatali elnök. A városi tanács tudvalevőleg Czeglédy István eljegyzőt nevezte ki a Dayka Endre dr. távozásával megüresedett lakáshivatali elnöki állásra. Az új elnök most tért vissza három havi szabadságáról, de nem foglalja el hivatalát, mert neurasthénias bántalmak miatt szabadságidejének meghosszabbítását kérte. A lakáshivatal elnöksége ezzel újból betöltetlen. Ertesülésünk szerint az új elnököt a megalakuló néptanács fogja megválasztani. Az egyedüli jelölt egyébként dr. Böszörményi Andor, a lakáshivatal helyettes elnöke, aki eddigi kiváló működésével is multhatatlan érdemeket szerzett.

* Reke Kálmán törvényszéki jegyző halála. A törvényszék és az állami ügyészség épületéi gyászlobogó van kitűzve. A törvényszéknek halottja van; egyik fiatal, nagytehetségű tagja a tisztviselői karnak: dr. Reke Kálmán hunyt el. Fiatal kora dacára egyik legkiválóbb tisztviselője volt a törvényszéknek, aki mint az elnöki iroda jegyzője, buzgó, elismerésre méltó munkát fejtett ki a összes tisztársainak becsületes birta. — A haláleset a városban ószinte mély részvétet keltett. A törvényszék tisztviselői a gyászvir vétele után, dr. Balás Elemér törvényszéki elnök elnöklése alatt értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy az elhunyt édesanyjánál részvétét fejezi ki a törvényszék egész személyzete nevében az elnök, továbbá a koporsóra koszorút helyez, a temetésen testületileg vesz részt. Dr. Balás Elemér elnök még tegnap folyamán a tisztikar küldöttségének élén kondoleált az özvegy édesanyjánál. — Az elhunyt ifjú temetése ma, szombaton, február 8-án délelőtt háromnegyed 9 órakor megy végbe a Schlauch-tér 14. számú háznál.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK

megérkeztek, remekszép üvegcillárok mindennemű villamos vezetékek és égők legolcsóbb napiárban szereltetnek

STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

Apáthy főköormánybiztos állapota javult.

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) Kolozsvárról jelentik: Apáthy István főköormánybiztos állapotában örvendetes javulás állott be, a kezelő orvosok véleménye szerint remény van felépülésére. Felesége naponta meglátogatja a beteg tudóst, de a vizit a román parancsnok rendelete folytán negyedóránál tovább nem tarthat. A románok valamivel engedékenyebbek lettek Apáthy iránt, mert félnek attól, hogy a következményekért felelősséggel tartoznak.

Cseh követelések a békekonferencia előtt.

Pozsonyt történelmi jogon követelik.

Budapest, február 7. (Szikratávirat.) A nagyhatalmak képviselői tegnap meghallgatták Kramarzit és Benesch. A cseh-szlovákok körülbelül 13 millió lakosú államot követelnek a cseh királyság határain belül. — Követelik egész Csehországot, Morvaországot, Sziléziát és a tót földet. A cseh szlovákok hajlandók azokkal a ruténokkal egyesülni, akik a Tisza felső folyásainál laknak, ha kívánják az egyesülést. Követelik a határkiigazítást Porosz Sziléziában és Alsó-Ausztriában. Indítványozzák, hogy területüket a délszláv területekkel egyesítsék, mert ily módon el lehet vágni Németországot a keletől. Indítványozzák továbbá a tengeről távolabb eső államok nemzetközivé nyilvánítását, ami lehetővé teszi, hogy a csehek szembeszálljanak a német befolyással. A cseh szlovák birodalom főképp az Eiba, a Visztula és a Duna nemzetközivé tételét kívánja.

Benesch cseh szlovák külügyminiszter a békekonferencia bizottságában előadott exposéjában nyomatékosan követelte

a cseh-szlovák állam részére Pozsony városát is.

Pozsony birtoka nemcsak kereskedelmi szempontból elengedhetetlen szükséges az új állam részére, de mint a régi tót birodalom fővárosa, történelmi jogon is megilleti Csehországot.

Prágából: A Narodni Listy mai vezércikkében annak a szükségét hangsúlyozta, hogy Csehország összeköttetést kapjon a tengerrel. A megoldásnak két módja van: egyik, hogy egy vasutvonalat nemzetközivé tennének, a másik, hogy korridort létesítenének, mely a cseh és jugoszláv államot kötné össze. Az utóbbi esetben

a magyar földből 200 kilométer hosszú és 80 kilométer széles sávot kellene kihalásítani.

A korridor határa északon a Duna, délen a Mura, nyugaton az Alpok és keleten a Balaton. E területnek 1.171.000 lakosa van, amelyből 662.000 magyar, 220.000 szláv, a többi más nemzetiségű.

A békekonferenciáról.

A népszövetségi tanács székhelye Brüsszel vagy Genf lesz.

Budapest, február 7. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda szikratávirata a budapesti rádió állomás útján: A népszövetségi Tanács kevés számú tagból fog állani, tagjainak száma esetleg hét lesz, a Tanács székhelye Brüsszel esetleg Genf.

Wilson elnök úgy tervezi, hogy e hó tizennegyedikén vagy tizenötödikén el fog utazni, de amilyen gyorsan lehetséges ismét vissza fog térni Párisba. A békekonferencia távolléte alatt is tarthat teljes ülést. Ebben az ügyben Wilson elnök Lloyd Georgeval és Balfourral ma hosszasan tanácskozott.

* Négyszázezer hadifogoly utban hazafelé. Tegnap délben kisebb csoport, negyven magyar hadifogoly érkezett haza Oroszországból dr. Kende Béla orvos vezetésével. Több mint kétezer indultak el egy csoportban a turkesztáni határról, de Magyarországot csupán hetvenen érték el. Dr. Kende elmondta, hogy a minden képezetet felülmúló rendtelenség most egész Ukrajna területén mutathozik. Maga Oroszország kezd csöndesülni. Az igaz, hogy a burzsoá ott csaknem egészen megsemmisült és jelentékeny számban éhenhalt. Nem is csoda, a börtönökben és internáltságban megszabott adag: hetvenöt gramm kenyér és négy darab hering, egész hétre. A szovjet-hadsereg viszont már nem lenézni való banda, hanem szervezett katonai erő, amelylyel minden tekintetben számolnia kell az ententének is.

— Hivatalosan megállapították, — be szélte dr. Kende, — hogy több mint négyszázezer magyar osztrák hadifogoly tartózkodik Ukrajnában. Tuinyomó részük dulva járja végig az országot és sok helyen a viszonyok kényszerítik rá, hogy erőszakkal szerezzék meg az élelmet. Ezeknek a vesze-

delmes csapatoknak tuinyomó része azzal a becaületes szándékkal indul el tartózkodási helyéről, hogy visszatér a hazájába. Most sehol a világon olyan elkészredek ellentét nincs, mint az ukrán lengyel határon, amely körül szakadailanul a legvéresebb küzdelem folyik. A magyar és osztrák hadifoglyok ezen a fronton nem tudnak átjutni ma sem és ezren meg ezren kénytelenek voltak Ukrajnában keresni a megélhetés módját. Sok csapat máig fenn tudja tartani a rendet és szabályszerű módon igyekszik lakást és élelmezést biztosítani. Minthogy azonban maga az állami gépezet egészen gyöngén működik Ukrajnában és a legfontosabb élelmiszerek elosztása rendetlenül folyik, az éhség kényszerít sok ezer katonát a rablásra, önkényes házkutatásra és jogtalan rekvirálásra.

* A hus árai. Tudatom a város közönségével, hogy az árvizsgáló bizottság határozata alapján a marha, borjú és juh hus árát 1919 február 8-tól kezdődőleg a következőkben állapítom meg: marhahus I. r. 1 kg. 14 K, II r. 13-30, kóser 1 kg. 14-10,

borjúhus 1 kg. 14, juh hus 1 kg. 10 korona Nagyvárad, 1919 február 7-én. Lukács Ödön polgármesterhelyettes.

Színház.

A színház műsora:

Szombat délután: Mágna Miska
Szombat este: Ördög.
Vasárnap délután: Nebántsvirág
Vasárnap este: Görög rabszolga.
(Repriz)

Mágna Miska ma délután kerül színre az esti szereposztásban.

Az Ördög mai előadásán Harsányi a címszerepet adja, míg az asszony szerepében partnere Jósika Mici lesz. Rajta kívül C. Polgár (Elza), Hunyadiné (Cinta), Váradi (festő) és Stoll (férj) szerepelnek a darabban. Az előadás Tóth Elek gondos rendezésében kerül színre.

Nebántsvirágot a holnap délutáni előadáson Horváth Nusi, Floridor Celestini pedig Szigeti Jenő adja.

Görög rabszolga. Holnap este új műsorára a színház Sidney rég nem adott gyönyörű operettjét Tamás Alfrédal a címszerepben. A szebbnél szebb énekszámokat Aggházy énekl, a többi szerepekben pedig Jósika, Tóthné, Stoll, Perényi és Deán lépnek fel. A III. felvonásban Szigeti Jenő saját kuplét fogja énekelni.

A hadirokkantak, hadiárva és hadiözvegyek javára jövő hét szombaján héretszünetben felemelt helyárakkal jótékony előadás lesz, amikor is Lehár Ferenc nagyszerű operettjét, a Pacsirtát hozza színre a színház.

KÖZGAZDASÁG

A TOZSDE.

Budapest, febr. 7. (Saját tudósítónktól.) A mai jegyzések a következők: Magyar Hitel 993—983, Osztrák Hitel 694—688, 4 százalékos koronajáradék 90 80—90 88, Jelzálog 516—505, Leszámitoló 645—636, Pabank 817—821, Rima 955—940, Államvasut 1005—997, Kereskedelmi Bank 4490—4510, Concordia 730—695, Általános köszén 2020—2010, Salgó 1010—1020, Uriványi 885—895, Ganz 3000—3020, Atlantica 1335—1310, Adria 1800—1770, Levante 1200—1160, Naisici 3050—3030.

IRODALOM

Az Élet képes heti folyóirat (szerkeszti Anka János) folyó február hó 9-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Varjak (Költemény) Harsányi Kálmán. — Földi értékek. Zsirkay János. — Egy nagy magyar antológiáról. H. K. — A kapu. (Elbeszélés) Harangi László. — Charles Baudelaire költeményeiből. Fordította: Zoltán Vilmos. — Az örökség. (Elbeszélés) Rácz Pál. — Kultúra: Mit várhat a Irodalomtól a magyar művészet? Rédey Tivadar. — Könyvek: Tarczai György. A nagy rendálpítók. n. b. — Törökne Kovács Hermin: Az aranykapu. Szira Béla. — Blaskó Mária: Pityu. Szira Béla. — A képzőművészek

kiállítása. u. i. — Füljegyzések: A német nemzetgyűlés városában. Magyar. — Látogatás az állatkertben. Undi. — Hétről-hétre: Az új egyetemi tanárok. U. — A berni kongresszuson. m. — A ciszterciák. m. — A latin kultúra. m. — Szerkesztői üzenetek. A kitűnően megszerkesztett folyóiratot gazdag és mindig aktuális illusztrációi és a mai viszonyokhoz méltó igazán olcsó előfizetési ára a legkedveltebb és legkeresettebb szépirodalmi folyóirattá tették. Előfizetési ára egész évre 40 korona, félévre 20 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, I. Fehérvári ut. 15. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

Főszerkesztő: **FOLLMANN GÉZA.** A szerkesztésért felelős: **HILF LÁSZLÓ.**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

URANIA mozgó- színház	8-án Éjféλι árny.
Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.	

Nyílttér

A nagyváradi törvényszék a hozzá tartozó járásbíróságok ne ében is, szomorú szívvel tudja

Dr Reke Kálmán
törvényszéki jegyzőnek

folyó hó 7. napján történt elhunytát. Egyik legértékesebb, legszebb reményekre jogosító ritka nagy tehetségű és lankadalán buzgalmu kartársunkat veszítettük el és siratjuk a megboldogultban, kinek szeretetünkkel körülvevett emlékét soha el nem múló kegyelettel fogjuk megőrizni.

LŐRINCZ ARTHUR
FŰTŐMÉRŐK

Központi fűtés- és vízvezetékberendezési vállalata
Nagyvárad, Uri-utca 5

TELEFON: 15-96.

Dr. Grünstein Bernát

ügyvédi irodáját

Belényesrői Nagyváradra
Teleki-u. 6 alá helyezte át

VIBADÓ mozgó- színház	8-án A halálbánya.
Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.	

APOLLÓ mozgó- színház	8-án Egy tévedt nő naplója.
Hétköznap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.	

Nagyváradi Áruraktár
Részvénytársaság

Elfogad:

árukat beraktározásra, előnyös kamat mellett lombard kölcsönöket ad. — Saját iparvágány.
Telefon 112. Telefon 112.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet VII-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1919. január 1-én VII-ik évtársulatát nyitotta meg. Az előbbi üzletvek, dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredményeivel folynak.

Belépni szándékozók üzletrészeket jeyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső u. 5. sz. a.). Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez s ki-ki annyi üzletrészt jeyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 20 fillér, 3 év múlva az évtársulat feloszlik a tagok a befizetett összeget kikapják s rájuk eső nyereséget is.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel s kiki heti betétje arányában rész-sedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. A tagok a befizetett összeg 1/6-od részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, é tékpirra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, szíveskedjenek a szövetkezetű helyiségében részjegyeket jeyezni.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN
Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Heti árjegyzék

- Színes ebédőkészlet aranyozással 12 személyre 300.—
- Színes teáskészlet ar.-sal 12 sz.-re 160.—
- Sz. kávékészlet ar.-sal 12 sz.-re 160.—
- Függőlámpa teljesen felszerelve 80.—
- Majolika vizeskancsó színes . . . 20.—
- Majolika virágváza színes virággal 15.—
- Majolika cukordoboz sz. virággal 15.—
- Petroieum asztali lámpa nickel, felszerelve 40.—
- Majolika dohánytartó sz. virággal 15.—

Nippek, figurák, szent Antal és Mária szobrok, szenteltvíz-tartók.

Eladás nagyban és kicsinyben. Képkerekezés, ablaküvegezés.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, diszmű-árak, ezüstárak, konyhafelszerelések gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.
Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Aimavásár.
Fisom fajalma kapható Gitye-ház, Ullman-palota mellett.

Legfinomabb
köpenyposztó eladó —
Teleky-u. 53. balra fszt.
4-ik ajtó.

Likőr
és rumkomposztók,
Chartreuse, Benediktiner,
Allasch, Meggy stb.
essenciák. Törköly, Szil-
vórium, Seprő, Cognac-
kivonatok használati uta-
tással a legfinomabb
minőségben kaphatók:
Farkas István „Apolló”
drogeriában, Nagyvárad.

Báthory-utca 26 sz. alatt
Fuvarozási vállalatot
létesíttem

Elvállalom áruknak, tá-
nak állomáshoz vagy az
állomástól való szállítá-
sát, szükség esetén saját
száraz raktárban való
elhelyezését, továbbá va-
gon áruk beraktározá-
sát és széjjelosztását
széreny díjazás mellett,
miután raktárba ipar-
vágány vezet. **Költöz-
tetést** elővigyázattal
eszközök és vidékről
vagy vidékre is elvállalok.
Szíves pártfogást kér.

Schwartz Jenő
Báthory-u. 26 sz.
Telefon: 15-63.

Francia és angol
eredeti parfüm-különle-
gességek, L'origan, Fleur
D'Amour, Safranor, Asta
Nielsen, Ceur de Janette,
Californian Poppy, ugy-
szintén az összes virág-
illatok megérkeztek és
dekánként kimérve kap-
hatók: Farkas István
Apolló drogeriájában.

**Száraz
vágott
tűzifát**

azonnal szállít
Schwartz József
és fiai.
Báthory-u. 26. sz.
Telefon: 1563.

Ne dobja ki pénztét
a ruhákért, mert a ki-
tűnően bevált ruhafesték-
kel régi ruhadarabjait
újra színezni házilag
lehető. Egy levél ára
70 fillér. Németh Pál
Aranykereszt gyógyszer-
tárban, a városaháza
mellett.

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegy-
szerek, előhívók stb.
kapható Farkas István
„Apolló” drogeriájában,
Zöldfa-utca 7-B.

Cipészeknek!

- 1 kgr. la. buzacsíríz — — — K 19:60
- 1 kgr. la. aranycsíríz — — — K 39:20
- 1 kgr. la. folyékony „Argos” csíríz K 8:—
- 1 kgr. la. faszeg 2—15 sz. — — K 10:—
- 1 drb brassói talpráspoly — — — K 3:80
- 1 drb brassói kireszelő — — — K 3:30
- 1 készl. bőrtalpvédő — — — K 2:50
- 1 drb. vaskapta — — — K 12:80
- 1 készl. acél talpvédő — — — K —:70

Papírvászon és mindenféle cipész-
kellékek olcsó napi áron.

ASZTALOSOKNAK!

- 1 kgr. la. asztalosenyv — — — K 6:80
- ugyanaz zsákvételnél — — — K 6:25

SZERELŐKNEK!

- Bőrtársa vízvezeték csaphoz
- 100 drb 1/2" csaphoz — — — K 4:80
- 100 drb 3/4" — — — K 6:80
- 100 drb 1" — — — K 9:60

Kereskedőknek megfelelő árengedmény!

Postán utánvét mellett.
Portó és csomagolás felszámításá-
val. Gyors és pontos kiszolgálás.
STERN MIKLÓS
Nagyvárad, Zöldfa-utca 9. szám.

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szüksé-
ges jelzálogkölcso-
nöket előnyös felté-
telek mellett bonyo-
lítja le a

Nagyvárad Takarékpénztár
Teleky-utca 2. sz.

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és víz-
vezetékszerelő, bronz-
műves, bádigos, laká-
tos, műszerész és gal-
vanizáló. Irógép-, ke-
rékpár-, grammofon-
javító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

**Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság**

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttéseink folytán abban
a kellemes helyzetben vagyunk, hogy
anuitásos és kamatozó
jelzálogkölcsonöket

ugy földekre mint városi bérházakra
15—65 évi időtartamra a legelőnyö-
sebb kamattétel mellett

minden árfolyam levo-
nás nélkül

készpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság
Nagy-Várad.

IZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
fűzőszalon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója.

Tisztításokat és átala-
kításokat vállalkozunk.
Fűzők mérték után a
legrövidebb idő alatt el-
készíttetnek.

**ÁLTALANOS TAKAREKPENZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke 1.000.000 kor.

Elfogad takarékbetéteket köny-
vecskékre és folyószámlára és
azt előnyösen kamatoztatja. Le-
számítól váltókat. Engedélyez
előnyös feltételek mellett jelzá-
logkölcsonöket törlesztésekre.
Előleget ad értékpapirokra.

Autójárat a Félixfürdőbe!

Tudvalevőleg a szénhiány miatt a belényes
vonat — mely a fürdői közönséget hozza —
napjában egyszer indul s csak másnap reg-
gel szállítja vissza az utasokat.

Hogy a fürdőbe jövő közönségnek ne kelljen
lemaradnia a túlszűfolt vonatról és még az
nap vissza is térhessen, Váradról a fürdőig
autójáratot rendeztem.

A husz személynél többet befogadó automobi-
le hó 12-től kezdve, reggelenként 8 óra
kor indul a Fekete Sas előtti állomásától
s az utasok számára mérten két órán-
ként közlekedik. Kiránduló társaság re-
szére a nap bármely időszakában ren-
delkezésre áll külön 100 K díjazás mellett.

Viteldij a Félixfürdőig 4 korona!
Fürdőbérlet.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram
és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállíttatnak. Elvállalunk villamos vilá-
gítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálát.
Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok
nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.